

**Darbo grupės fizinių asmenų, teikiančių veterinarinės paslaugas
(savarankiškai kaip veterinarinės paslaugų teikėjai arba veterinarinės paslaugų teikėjų
vardu), profesinės kvalifikacijos ir kompetencijos, įskaitant darbo patirtį, teisinio
reglamentavimo pakeitimo poreikiams įvertinti, ataskaita**

2023-12-

Valstybės kontrolės valstybinio audito, vykusio 2022-2023 metais pateiktoje 2023-03-13 valstybinio audito ataskaitoje Nr. VAE-1 „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“ nurodoma, kad:

„89. Vertinome, ar tarnyba vykdo veterinarinių paslaugų kontrolę (1). Tarnybos kompetencija veterinarinės srityje apima valstybinę veterinarinę priežiūrą, veterinarinės kontrolės subjektų ir jų veiklos vietų registravimą, veterinarinės praktikos licencijų išdavimą ir veterinarų kvalifikacijos kėlimo kontrolę (2). Veterinarinės paslaugos (3) kokybės kontrolės funkcija tarnybai nėra priskirta ir nėra numatyta, todėl jos nevykdo, nes, pasak tarnybos atstovų, nėra objektyvių svėrų įvertinti pačios veterinarinės paslaugos kokybės ir tinkamumo konkrečiu atveju. Ši funkcija nepriskirta vykdyti nė vienai institucijai Lietuvoje. Tarnyba nevertina parinkto ir taikyto gydymo metodų, nevykdo ligų diagnozavimo kontrolės, nes nėra reglamentuotų gyvūnų sveikatos būklės įvertinimo ir valstybinės veterinarinių paslaugų kontrolės reikalavimų.“

Valstybinio audito ataskaitoje Rekomendacijų įgyvendinimo plane įrašyta 7.1 priemonė „Sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę dėl reikalavimų fiziniams asmenims, kurie teikia veterinarines paslaugas (savarankiškai kaip veterinarinės paslaugų teikėjai arba veterinarinės paslaugų teikėjų vardu) profesinės kvalifikacijos ir kompetencijos, įskaitant darbo patirtį, teisinio reglamentavimo poreikiams įvertinti“ ir, nustatius teisinio reglamentavimo pakeitimo poreikius, parengti ir suderinti teisės aktų projektus.

Siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijas VMVT direktoriaus 2023-04-20 įsakymu Nr. B1-283 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė iš VMVT, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos veterinarinės gydytojų asociacijos, Lietuvos smulkių gyvūnų veterinarinės gydytojų asociacijos ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarinės akademijos Veterinarinės fakulteto atstovų ir patvirtintas darbo grupės reglamentas.

Nustatyti Darbo grupės uždaviniai:

1. išanalizuoti esamus teisės aktus, reglamentuojančius reikalavimus veterinarinės paslaugų tiekėjams, jų kvalifikacijai ir kompetencijai ir darbo patirčiai;
2. įvertinti poreikį pakeisti reikalavimus veterinarinės paslaugų tiekėjams, jų kvalifikacijai ir kompetencijai ir darbo patirčiai ;
3. iki 2024 m. sausio 1 d. pateikti pasiūlymus dėl reikalavimų veterinarinės paslaugų tiekėjams, jų kvalifikacijai ir kompetencijai tobulinimo.

Įvyko 2 Darbo grupės nuotoliniai posėdžiai 2023-05-02 ir 2023-09-18.

Darbo grupė identifiko žemiau nurodytus teisės aktus, reglamentuojančius privačių veterinarinės gydytojų veiklą:

1. Lietuvos Respublikos veterinarinės įstatymas.

2. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo.
3. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos veterinarinių vaistų įstatymas.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gegužės 2 d. nutarimas Nr. 449 „Dėl Veterinarijos praktikos licencijavimo taisyklių, Juridinių asmenų veterinarinės farmacijos licencijavimo taisyklių ir Fizinį asmenų veterinarinės farmacijos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“.
7. Lietuvos Respublikos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. gegužės 28 d. įsakymas Nr. B1-492 „Dėl Veterinarijos praktikos, juridinių asmenų veterinarinės farmacijos, fizinių asmenų veterinarinės farmacijos licencijų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinimo.“
8. Veterinarijos gydytojų, turinčių veterinarijos praktikos licenciją, kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas, patvirtintas VMVT direktoriaus 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. B1-897.
9. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2012 m. birželio 4 d. įsakymas Nr. B1-457 „Dėl Reikalavimų veterinarijos paslaugų teikėjams patvirtinimo“.
10. Kiti teisės aktai, kurie reglamentuoja privačių veterinarijos gydytojų veiklai taikomus reikalavimus išvardinti VMVT interneto puslapyje: [Teisės aktai ir dokumentai Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba \(vmvt.lt\)](http://www.vmvt.lt)

Darbo grupė nustatė, kad:

1. **Nėra tikslinga keisti Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo**, kuris nustato veterinarijos praktikos licencijų išdavimo/panaikinimo sąlygas, veterinarijos praktikos licencijos turėtojo teises ir pareigas ir prievolę kelti kvalifikaciją Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka.

Manytina, kad veterinarijos gydytojo profesinės kvalifikacijos įgijimo nuostatos, įtvirtintos Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatyme, **turi trūkumų: yra įtvirtinta privataus veterinarijos gydytojo apibrėžtis, bet nėra aiškiai detalizuojama kaip įgyjama veterinarijos gydytojo profesinė kvalifikacija**. Tačiau šis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo pakeitimas būtų svarbus siekiant teisinio aiškumo, o ne atitinkamų paslaugų kokybės kontrolės aspektu.

2. **Nėra tikslinga keisti reikalavimus veterinarijos gydytojų kvalifikacijai, kadangi** Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (toliau – Direktyva 2005/36/EB) **įtvirtina 7 sektorinių profesijų** (medicinos gydytojų, bendrosios praktikos slaugytojų, gydytojų odontologų, **veterinarijos gydytojų**, akušerių, vaistininkų, architektų) minimalius rengimo reikalavimus (Direktyvos 2005/36/EB 38 straipsnio 1 dalis numato, kad veterinarijos gydytojų rengimą sudaro iš viso bent penkerių metų trukmės teorinės ir praktinės studijos pagal nuolatinio mokymo programą), t. y. minimalių rengimo reikalavimų harmonizavimas tarp valstybių narių. Tokiu būdu ES valstybės narės turi galimybę taikyti automatinį profesinės kvalifikacijos pripažinimo principą. Asmuo įgijęs veterinarijos gydytojo profesinę kvalifikaciją vienoje valstybėje ir turintis Direktyvos 2005/36/EB V priede nurodytą formalios kvalifikacijos įrodymą (kuris yra suprantamas ne tik kaip atitinkamo rengimo baigimą liudijantis dokumentas, bet ir kaip dokumentas, kurį gali išduoti kompetentinga institucija, kai asmeniui suteikiama profesinė kvalifikacija), kuriuo jam valstybėje yra suteikiama veterinarijos gydytojo profesinė kvalifikacija, yra pripažįstamas pagal automatinį profesinės kvalifikacijos pripažinimo principą. Šio principo veikimas remiasi rengimo reikalavimų derinimu/harmonizavimu ir pasitikėjimu tarp valstybių narių. Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymas apibrėžia veterinarijos gydytoją kaip asmenį, įgijusį veterinarijos gydytojo profesinę kvalifikaciją ar jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją. Lietuvos Respublikoje veterinarijos gydytojus ruošia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos fakultetas, kuris yra Europos universitetinių veterinarijos mokyklų asociacijos (EAEVE) (*The European Association of Establishments for Veterinary Education*) akredituotas

narys. Veterinarinės medicinos studijų programos rezultatai yra patvirtinti LSMU VA Veterinarijos fakulteto taryboje (2021-06-08, prot. Nr. VF10-10) ir atitinka Direktyvos 2005/36/EC „Dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo“ III skyriaus 5 dalies 38 straipsnio „Veterinarijos gydytojų ruošimas“ trečiąją dalį, kurioje nurodyta, kokias žinias ir įgūdžius privalo įgyti veterinarinės medicinos studijų absolventai. Veterinarinės medicinos studijų programa yra akredituota EAEVE (2022-06-08; Reg. Nr.: 150/2022) ir Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) (2022-12-09, Direkt. įsak. Nr. SV6-56). LSMU VA Veterinarinės medicinos studijas baigusiams absolventams suteikiamas veterinarinės medicinos magistro kvalifikacinis laipsnis ir veterinarijos gydytojo profesinė kvalifikacija). **Lietuvos Respublikos veterinarijos gydytojų rengimo reikalavimai yra nustatyti vadovaujantis Direktyvoje 2005/36/EB įtvirtintais minimaliais rengimo reikalavimais, atitinkamai Lietuvos veterinarijos gydytojų formalios kvalifikacijos įrodymai yra įtraukti į Direktyvos 2005/36/EB V priedą.**

Įtvirtinus papildomą reikalavimą papildomai patirčiai įgyti susidarytų situacija, kad, vadovaujantis automatinio profesinės kvalifikacijos pripažinimo principu, Lietuvoje būtų privaloma pripažinti kitose valstybėse narėse įgytą veterinarijos gydytojo profesinę kvalifikaciją, tuo tarpu Lietuvoje veterinarijos gydytojo profesinės kvalifikacijos įgijimo modelis **būtų žymiai griežtesnis ir galimai neproporcingas, atsižvelgiant į šiuo metu keliamus aukštus reikalavimus veterinarijos gydytojo profesinei kvalifikacijai įgyti, licencijos turėjimo reikalavimą, kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus.**

Nėra tikslinga papildyti veterinarijos gydytojams keliamus reikalavimus papildomomis profesinės patirties prievolėmis, kadangi toks siūlymas automatiškai sietųsi su veterinarijos gydytojo profesinės kvalifikacijos įgijimu Lietuvoje. Susidarytų tokia situacija, kad Lietuvoje įgyti veterinarijos gydytojo profesinę kvalifikaciją asmuo galėtų tik turėdamas rengimą patvirtinantį dokumentą ir profesinės patirties turėjimo įrodymą. Išnagrinėjus Direktyvos 2005/36/EB V priede pateikiamus formalios kvalifikacijos įrodymus, suteikiančius veterinarijos gydytojo profesinę kvalifikaciją valstybėse narėse – didžiojoje jų daugumoje nurodomas tik atitinkamos rengimo institucijos išduodamas dokumentas, kaip yra ir šiuo metu Lietuvoje. Veterinarinės medicinos studijų programa nuo 2020 m. buvo pailginta nuo 5,5 m iki 6 m. trukmės tikslu sudaryti galimybę studijuojantiems įgyti daugiau praktinės patirties. Tai leido įtraukti dvi naujas praktikas ir beveik 2 kartus pailginti bendrą praktikos trukmę - Praktikai skirtas laikas buvo pailgintas nuo 20 ECTS iki 36 ECTS.

3. Nėra tikslinga keisti reikalavimų dėl privačių veterinarijos gydytojų kvalifikacijos kėlimo.

Prievolę kelti kvalifikaciją VMVT nustatyta tvarka įteisina Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymas, o VMVT yra patvirtinusi Veterinarijos gydytojų, turinčių veterinarijos praktikos licenciją, kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašą, patvirtintas VMVT direktoriaus 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. B1-897 „Dėl Veterinarijos gydytojų, turinčių veterinarijos praktikos licenciją, kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Direktyva 2005/36/EB nereglamentuoja konkrečių procesų, veterinarijos gydytojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos, privalomų išklaudyti mokymo valandų skaičiaus, bet yra nurodyta, kad atitinkami specialistai (sektorinių profesijų, tame tarpe ir veterinarijos gydytojai) turi tobulinti įgytą profesinę kvalifikaciją. Kiekviena valstybė narė nusistato reikalavimus dėl profesinės kvalifikacijos tobulinimo pagal toje valstybėje įtvirtintą profesijos reglamentavimo modelį, nusistovėjusią praktiką ir kt.

Svarbu pažymėti, kad atsižvelgiant į mokslo ir technologinę pažangą ir plėtrą, šiuo metu Europos Komisija yra iniciavusi Direktyvos 2005/36/EB peržiūrą dėl minimalių rengimo reikalavimų peržiūros ir papildymo. Atsižvelgiant į Europos Komisijos vykdytą apžvalgą, Lietuva viena iš nedaugelio valstybių, kurių veterinarijos gydytojų rengimas jau šiuo metu apima dalykus, kuriais bus siūloma papildyti atitinkamas Direktyvos ir jos priedų nuostatas.

Naujos redakcijos Veterinarijos gydytojų, turinčių veterinarijos praktikos licenciją, kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas, suderintas su Lietuvos veterinarijos gydytojų asociacija ir Lietuvos smulkių gyvūnų veterinarijos gydytojų asociacija įsigaliojo nuo 2023 m. sausio 1 d.

Per 2023 metus VMVT yra gavusi **8 skundus** dėl privačių veterinarijos gydytojų galimai netinkamų veiksmų, 3 iš jų dėl galimai netinkamai nustatytos diagnozės ir taikyto gydymo. Beveik visais atvejais gyvūno laikytojas reikalavo kompensuoti patirtas išlaidas.

2023 metais veiklą vykdė **758** registruotų veterinarijos paslaugų tiekėjai (fiziniai ir juridiniai asmenys) ir veikė 290 veterinarijos patvirtinimą turinčios veterinarijos gydyklos.

Įvertinus viešus duomenis apie Lietuvoje laikomų gyvūnų augintinių ir ūkinių gyvūnų skaičius, darytina išvada, kad veterinarijos paslaugų tiekėjų Lietuvoje teikiamos paslaugos tenkina gyvūnų laikytojus, o ginčai ir nesutarimai dėl paslaugų dažniausiu atveju sprendžiami vietoje, nesikreipiant į VMVT. LSGVGA duomenimis, veterinarijos paslaugų teikėjai (ne visi) draudžiasi profesinės atsakomybės draudimu ir tai palengvina ginčų sprendimą ir galimų nuostolių atlyginimą.

VMVT taip pat pristatė darbo grupės nariams apibendrintą informaciją apie kitose valstybėse vykdomą veterinarijos paslaugų tiekėjų teikiamų paslaugų kontrolę. Kontrolės nevykdo DE, EL, HR, IT, IRL, BG, FI, LV, BE, PT, NL, PL, RO, HU, CZ. Nacionalinį teisės aktą turi ir kontrolę vykdo SE, o UK turi Gyvūnų sveikatos reikalavimų gaires, kurios yra paskelbtos Karališkojo veterinarijos gydytojų koledžo (bet ne kompetentingos institucijos DEFRA)

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, darbo grupė teikia pasiūlymus dėl privačių veterinarijos gydytojų paslaugų kokybės užtikrinimo ir gerinimo:

1. Privatūs veterinarijos gydytojai su paslaugų gavėjais turėtų sudaryti paslaugų teikimo sutartis (sutarties projektą gali pateikti LVGA arba LSGVGA, pvz. interneto svetainėje), kuriose būtų numatytos pagrindinės ar esminės paslaugų teikimo sąlygos, atsakomybė ir ginčų sprendimo tvarka). Rekomenduotina, kad privatūs veterinarijos gydytojai draustųsi profesinės atsakomybės draudimu.

2. Privatūs veterinarijos gydytojai paslaugų teikimo vietoje privalo viešai skelbti informaciją apie paslaugų įkainius o, prieš suteikiant paslaugas, su įkainiais supažindinti klientus.

3. Darbo grupė prašo LVGA ir LSGVGA įsitraukti gerinant paslaugų kokybę, teikiant rekomendacijas, vykdant mokymus, dalinantis gerąja praktika, bendradarbiauti ir teikti pasiūlymus bei rekomendacijas dėl veterinarijos gydytojų teikiamų paslaugų kokybės gerinimo, mokymų organizavimo, gerosios patirties pasidalijimo

Pirmininkas

Sekretorė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba 188601279, Siesikų g. 19, LT-07170 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DARBO GRUPĖS FIZINIŲ ASMENŲ, TEIKIANČIŲ VETERINARIJOS PASLAUGAS (SAVARANKIŠKAI KAIP VETERINARIJOS PASLAUGŲ TEIKĖJAI ARBA VETERINARIJOS PASLAUGŲ TEIKĖJŲ VARDU), PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS IR KOMPETENCIJOS, ĮSKAITANT DARBO PATIRTĮ, TEISINIO REGLAMENTAVIMO PAKĖITIMO POREIKIAMS ĮVERTINTI, ATASKAITA
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-12-20 Nr. B10-532
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kristina Stakytė, Patarėjas, Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyrius
Sertifikatas išduotas	KRISTINA STAKYTĖ, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-12-20 08:26:12 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-12-20 08:26:41 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-31 09:54:11 – 2026-05-30 09:54:11
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Paulius Bušauskas, Direktorius pavaduotojas
Sertifikatas išduotas	PAULIUS BUŠAUSKAS, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-12-20 10:11:29 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-12-20 10:11:36 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-05 10:36:16 – 2026-05-04 10:36:16
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.74.6
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-12-20 10:14:50)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-12-20 10:14:50 DBSIS